

תפ"ח 46210/12/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה
תפ"ח 46210-12-18 מדינת ישראל נ' פלוני (עוצר)
לפני הרכב כבוד השופטים:
abraham alikim, סגן נשיא [אב"ד]
תמר נאות פר'
רונית בש
מדינת ישראל
המאשימה

נגד
פלוני (עוצר)
הנאשם

חבר דין

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]

מבוא

1. ביום 14.6.21 הורשע הנאשם פה אחד, לאחר שמיית ראיות, ביצוע עבירה של רצח בכוונה תחילה, עבירה לפי סעיף 300(א)(2) **חוק העונשין, תשל"ז-1977** (להלן-חוק העונשין) כהגדרתה לפני תיקון 137 לחוק העונשין ובהתאם לעמדת המאשימה כי לא מתקיימים במקורה זהה נסיבות מחמירות, הרשענו את הנאשם בעבירה של רצח לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין כנוסחו היום, כאשר העונש המרבי בגין הינו מאסר עולם.

הקביעות לפיה הכרעת הדין

2. הנאשם, נשוי לloris שהיא אחותו של המנוח זייד עסאלה ז"ל (להלן-המנוח), המנוח עבד במשרד שנמצא בתחנת דלק (להלן-תחנת הדלק).

ביום 23.11.2018 התפתח עימות בין הנאשם לבין אשטו, לא הוכח כנטען בכתב האישום כי במהלך העימות הכה הנאשם את אשטו באמצעות אגרטל או איים עליו באמצעות סכין. הנאשם נסע לאחר העימות לתחנת הדלק לפגוש את המנוח. שם נכנס למשרדו ללא סכין.

במפגש ביניהם שנמשך זמן קצר, דחף הנאשם את המנוח, הפיל אותו לרצפה וכשהיה המנוח במצב זה, ذكر אותו הנאשם באמצעות סכין, שני דקירות עמוקות בגב שגרמו לשני פצעי דקירה, האחד פצע דקירה באורך של 6 ס"מ שחדר לתוך לבו והשני פצע דקירה באורך 2 ס"מ שעבר דרך דופן החזה והסרעפת. זמן קצר לאחר מכן נפטר המנוח.

הנאשם נראה עצבני וזועם לאחר שיצא מהחדר וניכר כי לו לא נוכחות של עד בשם עומר, שהתקUSH כי הנאשם יכנס לרכבו, הנאשם היה חוזר שוב לתוכ החדר. הנאשם נמלט מהמקום לא דאג לסיע או להזעיק עזרה למנוח שדיםם למוות והעלים את הסcin באמצעותה רצח את המנוח.

3. לא הוכח שהנאשם הגיע למפגש במטרה לפגוע במנוח. בעת תחילת המפגש לאף אחד מהשניים לא הייתה כוונה לפגוע בשני. המנוח לא תקף את הנאשם והנאשם לא פעל מתוך הגנה עצמית.

ההחלטה להמית התגבשה אצל הנאשם באותוثن שניות קritisיות, בהן עמד מול המנוח ולאחר שהמנוח הוכיח את הנאשם אודות מעשי כ לפאי אשתו מוקדם באותו בוקר.

ראיות לעונש

4. במהלך ניהול המשפט, ביום 18.1.2019 ביצע הנאשם בעת מעצרו עבירות של איומים וחבלה חמורה, ביום 19.6.2019 הוא נדון במסגרת ת"פ 53354-01-19 למסר בפועל לתקופה של 8 חודשים. בגזר הדין נקבע כי מסר זה יהיה במצטבר למעצר/מסר בתיק שלפנינו.

תסקרי נגעי עבירה

5. המנוח היה נשי ואב לארבעה ילדים שביהם הרצח הקטן מבנים היה בן חודשים, האחרים היו בני 10,9,6 שנים. בנוסף הותיר זוג הורים 6 אחים ו-5 אחיות בגילאים 33-50.

הוצגו בפנינו תסקרי מיום 24.8.2012 בקשר לילדיו המנוח ואלמנתו ותסquier מיום 19.9.2021 בקשר להוריו ואחיו.

מהතסקרים עולה כי מותו הפתאומי, הטרגי והכוון של המנוח, פגע קשות בחיהם של כל בני המשפחה שעדי היום היא משפחה שבורה וכואבת. האלמנה וארבעת הילדים נאלצו לעבור לגור במקום אחר, הם בטראומה קשה מנסים לעמוד את אובדן הכאב של האב והבעל.

מטעני צנעת הפרט לא אפרט את הנסיבות היומיומיות הקשות שהם חווים כمفורת בתסquier. אדגיש כי המצב הכלכלי הורע ונוצר קרע ביחסים בין האלמנה לבין משפחת המנוח על רקע רצונה לעבור לגור בסמוך למשפחה.

הוריו ואחיו של המנוח נפגעו גם הם פגיעה עמוקה וקשה, הם הביעו חרדה מהנאשם גם היום, ואין מצלחים להתמודד עם האובדן הטראומטי של יקרים.

תמצית טענות הצדדים

6. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב ובעל פה הבירה כי משהורשע הנאשם בעבירות רצח מתוך כוונה תחילה (להבדיל מأدישות) הגם שעונש המאסר במרקחה זה אינו מאסר עולם חובה, מתחם העונש ההולם והעונש המתאים צריך להיות לטענתה מאסר עולם. לתמיכה בטענותיה הפנתה לפסקי דין שונים ולדברי ההסבר שקדמו לתיקון 137 לחוק העונשין ולהמלצות דז"ח ועדת קרמנצ'ר. בנוסף הבירה כי מאחר ומשפטת המנוח פוצטה במסגרת הסכם סולחה, היא לא מבקשת לשיטת פיצויים נוספים.

בטיעוניה שמה דגש על חומרת הנסיבות, המנוח לא היה רק בן משפחה של הנאשם הוא היה גם חבר. העובדה שהשיך ביניהם הצליח להסלים לדקירות קטלניות בפחות מדקה, מלמדת לטענתה על חומרת המarkerה.

7. הסגנון לא חלק על הנזקים שנגרמו למשפחת המנוח כפי שנכתב בתסקיר נפגעי העבירה. הוא ניתח משפטית את משמעות תיקון 113 ותיקון 137 לחוק העונשין והסביר מדוע על המאשימה להציג מתחם עונש הולם ולא להסתפק בדרישה למתחם של מאסר עולם. בהסתמך על פסקי דין בהם נקבעו מתחמים שבין 15 ל-22 שנים מאסר, 18-28 שנים מאסר, 18-24 שנים מאסר או 22-30 שנים מאסר, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם ולגוזר על הנאשם עונש מתאים בתחום המתחם, בהתחשב בנסיבות שלאיורע לא קדם תכנן.

בטיעונו הדגיש כי בהכרעת הדיון נקבע שלא קדם תכנון למעשה, בתחילת המפגש לא הייתה כוונה לפגוע במנוח ולא הוכיח הטענות בכתב האישום בדבר אiomiy הנאשם בסיכון על אשתו או הכתה באמצעות אגרטול וזה גם הבהיר לניהול המשפט על ידי הנאשם.

עוד ציין כי בסמוך למעצרו של הנאשם ובלי קשר לנסיבות המשפט נערכ הסכם סולחה בעקבותיו שולם למשפחת המנוח פיצוי בסכום של 750,000LN. גם מסיבה זו לטענותו יש לגוזר עונש בתחום המתחם ולהתחשב גם במצבו הרפואי של הנאשם שהותקף על ידי אחר מספר חדשים לפני האירוע.

8. בתום הטיעונים אמר הנאשם כי כאב לו מה שקרה, המנוח היה כאח לו והמעשה לא היה פרי תכנון.

דין

מתחם העונש ההולם

במרקחה זה מדובר באירוע אחד ומכאן שיש לקבוע מתחם עונש הולם אחד. העיקרון המנחה בקייעת מתחם העונש הוא עיקרון ההלימה, שימושו "קיים של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשתו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק העונשין).

לא מקובלת עליי גישת המאשימה לפיה במרקחה של עבירות רצח שהעונש לגביה אינו מאסר עולם חובה, מתחם העונש ההולם הוא מאסר עולם כי מדובר ברצח בכוונה.

עמוד 3

גישה זו אינה توأمת את מהותו ותכליתו של תיקון 113 לחוק גם את לשון החוק כפי שהבהיר הסגנור בטיעונו. למתחם צריך להיות קצה תחתון וקצה עליון, למסר עולם הנטען על ידי המאשימה אין קצה תחתון ואין קצה עליון.

החוקן יצר הבחנה בין עבירות הרצח לבין עבירות הרצח בנסיבות חמימות וכאשר העונש הקבוע בחוק אינו עונש חובה, יש לקבוע מתחם ולו קצה תחתון שאין מסר עולם. מתחם שיאפשר בכל תיק, על פי הנסיבות שאין קשורות ביצוע העבירה, לישם את עקרונות הילימה והאשם המחייבים קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטלים עליו.

החוקן הורה לחתם ביטוי בעת קביעת העונש המתאים למשל ללקיחת אחריות, מאמצי הנאשם לתיקון תוכאות העבירה, שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, חלק הזמן מעת ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו. בהעדרו של קצה תחתון כגישה המאשימה, דין של כל הרוצחים אחד, גישה הנוגדת גם את תיקון 137 לחוק.

בתי המשפט המחויזים השונים דחו את עמדת המאשימה ובכל המקרים (למעט שני מקרים בהם היה הסדר מוסכם לעונש) למרות עמדתה נקבע מתחם עונש הולם בערכאה הדינונית.

באربעה מקרים בהם נוצר העונש ללא הסדר טיעון במקרה של עבירות רצח 'בסיסית' נקבע כך:

בתיק 612-10-16 **מדינת ישראל נגד עامر** (15.12.2020) נקבע ע"י בית משפט זה (מוות אחר) מתחם עונש הולם בין 18 ל-30 שנות מאסר בפועל.

בתיק 885-11-18 **מדינת ישראל נגד מסרשה** (6.1.2021) נקבע מתחם עונש הולם בין 26 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם.

בתיק 34802-06-19 **מדינת ישראל נגד בולבול** (21.1.2021) נקבע מתחם בין 22 ל-30 שנות מאסר בפועל.

בתיק 20749-11-18 **מדינת ישראל נגד שפק** (24.3.2021) נקבע מתחם בין 27 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם.

ביתר המקרים העונש נוצר חלק מהסדר טיעון שככל הסכומות לעניין העונש ולכך לא אפנה אליהם.

9. אשר לנسبות הקשורות ביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק העונשיין), כפי שקבעו בהכרעת הדין לאירוע הרצח לא קדם תכנון, הנאשם והמנוח נפגשו לפגישה קצרה במשרדו של המנוח לשיחה ולא מתוך כוונה מראש כי יהיה ביניהם עימות פיזי.

תוֹךְ דקה הסלים העימותם ביניהם לדחיפה שדחף הנאשם לדחיפה ומיד רכן מעליו וذكر אותו שתי דקירות עמוקות בלב וגבב שהביאו למותו באופן מיידי.

כתוצאה מהמוות הכאב ולפי תסקורי נפגעי העבירה התמוטטה משפחה שלמה. הילד הצער בנסיבות לא יזכה להכיר את אביו וגם כל יתר הילדים שהבוגר ביניהם רק בן 10 מאותו יום טרגי מצאו עצמן יתומים מאב וצרכיהם להתמודד עם עולם אכזר. גם אלמנתו, הוריו ואחיו של המנוח נפגעו פגיעה אiomה שלא ניתן להטבה בשום דרך, המנוח שהיה ציר מרכזי בחיי כולם, אהוב על ידי כל אדם הותיר תהום עמוקה בחיה כל אחד מהם, לצעריו לפי התסקירים הזמן שחלף לא הביא לשיפור אלא להיפר מיום ליום מתהדר האובדן הקבד.

10. המנייע לביצוע העבירה הוא העימות שהתרחש בבורכו של يوم בין הנאשם לבין אחותו (אחומו של המנוח) שהביא למפגש בין המנוח לבין הנאשם שתוך דקה הסתיים בדקירות קטלניות. אדגש כי הנאשם לא فعل מיותר הגנה עצמית, הוא לא הותקף על ידי המנוח וכפי שקבענו בהכרעת הדיון למצבו הרפואי הקודם של הנאשם (לרבות האמור בחווית דעת ד"ר צינובי) לא הייתה כל השלכה לגבי התנהגות הנאשם באותו יום והוא יכול היה להימנע מהמעשה ופשוט לעזוב את המקום בכל עת ללא מגע פיזי עם המנוח.

בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות ביצוע העבירה יצא לחברותי לקבוע כי מתוך העונש ההולם במקרה זה הוא מסר בין 22 ל-30 שנות מאסר בפועל.

העונש המתאים

11. במקרה זה לא עומדת שאלת שיקום על הפרק ולכן העונש יהיה בתוך המתחם.

לגביו נסיבות שאין קשורות ביצוע העבירה (סעיף 40א' לחוק העונשין). לנאשם אין הרשות קודמות, אך ניתן ללמוד על אופיו האלים מהרשעתו המאוחרת מיום 19.6.2019 בעבירות אiomים וחבלת חמורה עת שהה במעצר בתיק זה.

הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, מובן שנייהו המשפט לא יזקף לחובתו.

לזכות הנאשם עומדת העובדה כי במסגרת הסכם סולחה הוא פיצה את משפחת המנוח בסכום של 750,000 ש"ח, סכום גבוה ממשמעותו מסכום הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק.

בטרם סיום אבاهיר כי לטעמי בשל הקלות הבלתי נסבלת בה נקטלים חי אדם כמעט מדי יום אני סבור כי יש צורך במקרה זה בהרתעתם הרבים מפני ביצוע עבירות מסווג זה ויש סיכוי של ממש שהחמורה בעונש תביא להרעתם הרבים (ראו סעיף 40ג לחוק העונשין).

תוצאת מעשהו של המערער קשה וחמורה. חייו של המנוח - אדם צער, נקטעו באיבם. מתסקרי נפגעי העבירה עולה תמונה קשה באשר לאבדן העמוק שחוויים בני משפחת המנוח.

שם עונש לא יחייב את המנוח לחיק משפטו האוובת, אבל אני מקווה שרמת החרדות והאיימה המוזכרת בתסקרי נגעי העבירה יפחתו מיום ליום ובמהרה.

הנאשם קטל אדם באופן שמשמעותו בצורה חמורה ביותר של חי אדם. ערך קדושת החיים, שנשען על המשקל הייחודי של כל אדם, נפגע קשות וכל זאת מבלי שהנאשם נטל אחריות על מעשיו ונוכח הרשותה המאוחרת של הנאשם בעבירות אלימות העונש לא יהיה בקצת התחתון של המתחם כבקשת הסגנור.

הנאשם רצח את המנוח בכוונה תחיליה, במונחי חוק העונשין לפי תיקון 137, דינו היה צריך להיות מאסר עולם, אך בהתחשב בהעדר התכנון והפיזי המשמעותי של משפחת המנוח לטעמי העונש המתאים במקרה זה צריך לעמוד עד 25 שנות מאסר בפועל.

סיכום

לאור האמור לעיל אמלץ לחברותי לדון את הנאשם לעונשים הבאים:

-עונש של 25 שנות מאסר בפועל, תחילת ריצוי המאסר מיום מעצרו 23.11.2018.

מתוקפת המאסר לא ינוו 8 חדשים מאסר בפועל שהוטלו על הנאשם ביום 19.6.2019 במסגרת ת"פ 53354-01-19, כך שבשני המאסרים ישא הנאשם במצבבר.

בהתחרש באורך התקופה יצא שלא לגזר עונש של מאסר מוותנה.

בהתאם לumedת המأشימה ולפיה בשל הסכם סולחה שנערך בין משפחת המנוח לבין הנאשם, לא נפסוך פיזויים.

**א. אלקיים, שופט
סגן נשיא
[אב"ד]**

השופט רונית בש:

אני מסכימה עם מכלול הנסיבות והתוצאה העולה מחוויות דעתו של חברי האב"ד, סגן נשיא, השופט אברהם אלקיים.

ראוי לדידי להדגיש כי יש לדחות מכל וכל את טענת המأشימה לפיה יש לקבוע בכלל מתחם עונש הולם של מאסר עולם

בגין עבירות רצח המבוצעת בכוונה (להבדיל מأدישות) אף שדיןינו אינו מאסר עלם חובה. כפי שקבע חברי, הרי שמתחם עונש הולם, בהיותו מתחם, חייב לכלול בחובו רף עונישה מינימלי בקצתה האחד ורף עונישה מקסימלי בקצתה الآخر. המחוקק הביע את דעתו כי רק עבירות המתה שעוניינה רצח בנסיבות מחמירות דינה- עונש של מאסר עלם חובה. ולפיכך, קבלת עמדתה המאשימה אינה עולה בקנה אחד עם דבריו הנ"ל של המחוקק. עמדת המאשימה אינה מתישבת גם עם המתויה המגולם בתיקון 113 לחוק העונשין, לרבות עם הקביעה בסעיף 40(ב) לחוק העונשין לפיה **בთור** מתחם העונש הולם יגורר בית המשפט את העונש המתאים לנאים. ודוק, על בית המשפט לגזר את עונשו של הנאשם **בთור** המתחם הכלול שני קצויות ולא עפ"י עונש קבוע באופן הסותר את הגדרת המונח "מתחם". לעניין זה יפים גם דברי ההסבר של תיקון 137 לחוק העונשין, המדברים بعد עצמן, ומהם עולה כי: "העונש של מאסר עלם חובה קבוע בצד עבירת הרצח לפי סעיף 300 לחוק, שלא ניתן לסתות ממנו, הוא עונש שאינו מאפשר גמישות והכרעה בהתאם לנسبות המקירה הפרטניות, ולעתים אינו הולם את מידת האשמה שבמעשה".

ר. בש, שופטת

השופטת תמר נאות פרין:

אני מסכימה עם האמור בחווית דעתו של האב"ד, כב' השופט אליקים (ס. נשיא) ועם העורותיה של כב' השופטת בש.

ת. נאות-פרין, שופטת

הוחלטפה אחד לגזר על הנאשם עונש של מאסר בפועל למשך 25 שנה החל מיום מעצרו 23.11.2018. מתוקפת המאסר לא ינוכו 8 חודשים מאסר בפועל שהוטלו על הנאשם ביום 19.6.2019 במסגרת ת"פ 53354-01-19, כך שבשני המאסרים ישא הנאשם במצטבר.

המציאות תשלח העתק מגזר הדין למשרד הרווחה שהcin את תスキיריו נפגעי העבירה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט חשון תשפ"ב, 25 אוקטובר 2021, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם עו"ד דודן והנואם באמצעות שב"ס.

ר. בש, שופטת

**ת. נאות-פרין,
שופטת**

**א. אליקים, שופט
סגן נשיא
[אב"ד]**

